

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) nr 515/2014,**16. aprill 2014,****millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana välispiiride ja viisade rahastamisvahend ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 574/2007/EÜ**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Liidu eesmärk tagada Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 67 lõike 3 kohaselt kõrge turvalisuse tase vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal tuleks saavutada muu hulgas ühismeetmete kaudu, mida võetakse seoses isikute poolt sisepiiride ületamisega, välispiiri kontrolliga ja ühise viisapoliitikaga ning mis moodustavad osa ühtsest mitmetasandilisest süsteemist, mis võimaldaks andmete vahetamist ja täielikku informeeritust olukorrast ning mille eesmärk on lihtsustada seaduslikku reisimist ja tõkestada ebaseaduslikku rännet.
- (2) Liit vajab sidusamat lähenemist sisejulgeoleku ja rände haldamise sisemiste ning väliste aspektidega tegelemiseks ning ebaseadusliku sisserände vastu võitlemine tuleks seostada liidu välispiiri turvalisuse parandamise ja parema koostöö ning dialoogiga kolmandate riikidega, et tegeleda ebaseadusliku sisserändega ja edendada seaduslikku rännet.
- (3) On vaja töötada välja integreeritud lähenemisviisi rände ja varjupaiga taotlemise survest põhjustatud probleemidele ning liidu välispiiride haldamisele ning näha hädaolukordadeks ette eelarve ja piisavad vahendid, et lahendada need probleemid inimõiguste austamise ja kõikide liikmesriikide solidaarsuse vaimus, unustamata sealjuures siseriiklikke kohustusi ja tagades selge tööjaotuse.
- (4) 2010. aasta veebruaris vastu võetud Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegia (edaspidi „sisejulgeoleku strateegia“) on ühine tegevuskava nende ühiste julgeolekuprobleemidega tegelemiseks. Komisjoni 2010. aasta novembris avaldatud teatise „ELi sisejulgeoleku strateegia toimimine“ sõnastatakse nimetatud strateegia põhimõtete ja suuniste põhjal konkreetsed meetmed, määrates kindlaks viis strateegilist eesmärki: tõkestada rahvusvaheliste kuritegelike võrgustike tegevust, hoida ära terrorismi ning tegeleda radikaliseerumise ja terroristide värbamise probleemiga, tõsta kodanike ja ettevõtjate jaoks turvalisuse taset küberruumis, tugevdada turvalisust piiride haldamise kaudu ning suurendada Euroopa kriisidele ja katastroofidele vastupanu võimet.
- (5) Vastavalt sisejulgeoleku strateegiale tuleks vabaduse, turvalisuse ja õiguse eesmärkide poole püüelda samaaegselt, ning selleks, et saavutada vabadus ja õigus, tuleks alati püüda saavutada turvalisus kooskõlas aluslepingute ja õigusriigi põhimõtete ning liidu põhiõigustealaste kohustustega.
- (6) Liikmesriikidevaheline solidaarsus, selgus ülesannete jaotamisel, põhivabadused, inimõigused ja õigusriigi põhimõttest kinnipidamine, jõuline keskendumine ülemaailmsele vaatenurgale ja seotus välisjulgeolekuga ning kooskõla ja sidusus Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 21 sätestatud liidu välispoliitika eesmärkidega peaksid olema need kesksed põhimõtted, millest juhinduda sisejulgeoleku strateegia elluviimisel.
- (7) Et liikmesriigid saaksid edendada sisejulgeoleku strateegia rakendamist ja tagada selle reaalse toimimise, tuleks neile tagada piisav liidu rahaline toetus, milleks luuakse Sisejulgeolekufond (edaspidi „fond“).

⁽¹⁾ ELT C 299, 4.10.2012, lk 108.

⁽²⁾ ELT C 277, 13.9.2012, lk 23.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2014. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 14. aprilli 2014. aasta otsus.

- (8) ELi toimimise lepingu V jaotise suhtes kohaldatava õigusliku eripära tõttu ei ole juriidiliselt võimalik moodustada fondi ühe rahastamisvahendina. Seepärast tuleks fond moodustada liidu sisejulgeoleku valdkonna rahalise toetamise tervikliku raamistikuna, mis hõlmaks käesoleva määrusega loodavat välispiiride ja viisade rahastamisvahendit (edaspidi „rahastamisvahend”) ning ka politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendit, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 513/2014⁽¹⁾. Terviklikku raamistikku peaks täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 514/2014,⁽²⁾ millele käesolevas määruses tuleks viidata seoses kavandamise, finantsjuhtimise, juhtimise ja kontrolli, raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise, programmide lõpetamise ning aruandluse ja hindamise eeskirjadega.
- (9) Siseasjade valdkonna rahastamise uus kahesambaline struktuur peaks selles valdkonnas aitama kaasa rahastamise lihtsustamisele, otstarbekamaks muutmisele, konsolideerimisele ja läbipaistvamaks muutmisele. Taotleda tuleks sünergiat, järjepidevust ja vastastikust täiendavust muude fondide ja programmidega, pidades muu hulgas silmas ühistele eesmärkidele rahaliste vahendite eraldamist. Sellegipoolest tuleks vältida eri rahastamisinstrumentide kattuvust.
- (10) Fondis peaks kajastuma vajadus suurema paindlikkuse ja lihtsustamise järgi, samas tuleks järgida prognoositavusega seonduvaid nõudeid ning tagada vahendite õiglane ja läbipaistev jaotamine, et täita käesolevas määruses kehtestatud üld- ja erieesmärgid.
- (11) Meetmete tõhusus ja kulutuste kvaliteet on fondi rakendamise juhtpõhimõtted. Ka tuleks fondi rakendada nii tulemuslikult ja kasutajasõbralikult kui võimalik.
- (12) Fond peaks eriti arvesse võtma liikmesriike, keda nende geograafilise asukoha tõttu ähvardab ebaproportsionaalselt suur rändevoogudest tingitud koormus.
- (13) Solidaarsus ning vastutuse jagamine liikmesriikide ja liidu vahel on välispiiride haldamise ühispoliitika keskne komponent.
- (14) Fond peaks väljendama oma solidaarsust rahalise toetuse kaudu, mida antakse Schengeni välispiire käsitlevaid sätteid täies ulatuses kohaldavatele liikmesriikidele ning ka neile riikidele, kes teevad ettevalmistusi täies ulatuses osalemiseks Schengenis, ja liikmesriigid peaksid seda kasutama liidu välispiiride haldamise ühispoliitika huvides.
- (15) Selleks et aidata saavutada fondi üldeesmärki, peaksid liikmesriigid tagama, et nende riiklikes programmides käsitletakse rahastamisvahendi erieesmärgid ning et vahendite jaotus eesmärkide vahel on proportsionaalne probleemide ja vajadustega ning tagab eesmärkide saavutatavuse. Kui riiklikus programmis ei käsitleta üht erieesmärkidest või kui riiklike programmide mõnele eesmärgile on eraldatud vahendeid alla käesolevas määruses sätestatud protsentuaalset miinimummäära, peaksid asjaomased liikmesriigid seda programmis põhjendada.
- (16) Selleks et mõõta fondi abil saavutatut, tuleks kehtestada ühised näitajad rahastamisvahendi iga erieesmärgi kohta. Eerieesmärkide täitmise mõõtmine ühiste näitajate abil ei tee nende näitajatega seotud meetmete täitmist kohustuslikuks.
- (17) Liikmesriigi osalemine käesolevas rahastamisvahendis ei tohi kattuda tema osalemisega liidu ajutises rahastamisvahendis, millest rahastatakse abi saavate liikmesriikide meetmeid, mida võetakse muu hulgas liidu uutel välispiiridel piire ja viisasid ning välispiiri kontrolli reguleeriva Schengeni *acquis* rakendamiseks.
- (18) Rahastamisvahend peaks tuginema Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 574/2007/EÜ⁽³⁾ aastateks 2007–2013 loodud Välispiirifondi abil välja arendatud suutlikkuse loomise protsessile ning peaks seda laiendama selliselt, et selles oleks arvesse võetud uusi arengusuundi.

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 513/2014, millega luuakse Sisejulgeolekufondi osana politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahend ning tunnustatakse kehtetuks nõukogu otsus 2007/125/JSK (Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 93).

(2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega kehtestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisiohje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 112).

(3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. mai 2007. aasta otsus nr 574/2007/EÜ, millega luuakse üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames Välispiirifond aastateks 2007–2013 (ELT L 144, 6.6.2007, lk 22).

- (19) Liikmesriigid, kes piire ja viisaid reguleeriva Schengeni *acquis'* sätteid järgides välispiiridel ja konsulaaresindustes oma ülesandeid täidavad, tegutsevad kõikide Schengeni ala liikmesriikide huvides ja nende nimel ning osutavad seega liidule avalik-õiguslikku teenust. Käesolevast rahastamisvahendist tuleks anda toetust piirikontrolli- ja viisapoliitikaga seotud tegevuskulude katmiseks ning võimaldada liikmesriikidel säilitada selle kõikide jaoks mõeldud teenuse osutamiseks vajalik suutlikkus. Selline abi seisneb käesoleva rahastamisvahendi eesmärkidele vastavate konkreetsete kulude täielikus hüvitamises ning see peaks olema riiklike programmide lahutamatu osa.
- (20) Rahastamisvahend peaks täiendama ja tugevdama nõukogu määrusega (EÜ) nr 2007/2004 ⁽¹⁾ asutatud Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri (edaspidi „Frontex”) egiidi all operatiivkoostöö arendamiseks võetavaid meetmeid ja hõlmama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1168/2011 ⁽²⁾ muutmistest tulenevaid uusi meetmeid, tugevdades sellega veelgi kogu Schengeni ala huvides ja selle nimel välispiire kontrollivate liikmesriikide vahelist solidaarsust. See tähendab muu hulgas, et riiklike programmide koostamisel peaksid liikmesriigid võtma arvesse Frontexi välja töötatud analüütilisi vahendeid ning tehnilisi ja tegevussuuniseid ning välja töötatud koolituskavasid, konkreetselt piirivalvurite koolituse ühist põhiõppekava, sh selle põhiõigusi ja rahvusvahelise kaitse saamist käsitlevaid komponente. Selleks et tagada vastastikune täiendavus Frontexi ülesannete ning välispiiri kontrolli ja seirega seotud liikmesriikide kohustuste vahel ning tagada sidusus ja vältida madalat kulutõhusust, peaks komisjon konsulteerima Frontexiga liikmesriikide esitatud riiklike programmide kavandite osas ning eelkõige tegevuse osas, mida rahastatakse tegevustoetusest.
- (21) Rahastamisvahendi rakendamisel tuleks täielikult kinni pidada Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud õigustest ja põhimõtetest ning liidu rahvusvahelistest kohustustest, piiramata varjupaigaõiguse ja rahvusvahelise kaitsega seotud erisätete kohaldamist.
- (22) Välispiiri kontrolli ühetaoline kõrge kvaliteet on vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala tugevdamiseks hädavajalik. Vastavalt liidu ühiste standarditele tuleks rahastamisvahendist toetada välispiiride haldamisega seotud meetmeid, mida rakendatakse vastavalt riiki sissepääsu kontrollimise neljatasandilisele mudelile, mis sisaldab kolmandates riikides võetavaid meetmeid, koostööd naaberriikidega, piirikontrollimeetmeid ja vaba liikumise alal võetavaid kontrollimeetmeid, et hoida ära ebaseaduslik sisseränne ja piiriülene kuritegevus Schengeni alas.
- (23) Vastavalt ELi lepingu artiklile 3 tuleks rahastamisvahendist toetada meetmeid, millega tagatakse nende laste kaitse, kelle julgeolek on välispiiridel ohustatud. Eelkõige peaksid liikmesriigid tuvastamise, kohese abi andmise ja kaitse-teenistustele üleandmise meetmete rakendamisel igal võimalikul juhul erilist tähelepanu pöörama kaitsetutele isikutele, eriti lastele ja saatjata alaealistele.
- (24) Et tagada välispiiri kontrolli ühetaoline kõrge kvaliteet ja lihtsustada välispiiride seaduslikku ületamist sisejulgeoleku strateegia raames, tuleks rahastamisvahendiga toetada Euroopa ühise välispiiride haldamise süsteemi väljaarendamist. See süsteem hõlmab poliitika, õiguse, süstemaatilise koostöö, finantskoormuse jagamise, ebaseaduslike rändajate kasutatavate piiriületuspunktide olukorra ja muutuvate olude hindamise, personali, varustuse ja tehnikaga seotud kõiki meetmeid, mida võtavad liikmesriikide eri tasandite pädevad asutused, kes teevad koostööd Frontexiga, kolmandate riikidega ja vajaduse korral muude osapooltega, eelkõige Europoli ja suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimise ametiga, ja kasutavad lisaks muule ka neljatasandilist piirijulgeoleku mudelit ja liidu integreeritud riskianalüüsi.

⁽¹⁾ Nõukogu 26. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 349, 25.11.2004, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1168/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 2007/2004 Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiril tehtava operatiivkoostöö juhtimise Euroopa agentuuri asutamise kohta (ELT L 304, 22.11.2011, lk 1).

- (25) Vastavalt 2003. aasta ühinemisakti protokollile nr 5, mis käsitleb isikute maismaatransiiti Kaliningradi oblasti ja teiste Venemaa Föderatsiooni osade vahel, tuleks rahastamisvahendist katta lisakulud, mis tekivad seepärast, et sellise transiidi suhtes rakendatakse *acquis'* erisätteid, nagu nõukogu määrus (EÜ) nr 693/2003 ⁽¹⁾ ning nõukogu määrus (EÜ) nr 694/2003 ⁽²⁾. Eespool nimetatud tasude puhul peaks jätkuva rahalise toetamise vajadus sõltuma siiski liidu ja Venemaa Föderatsiooni vahel kehtivast viisarežiimist.
- (26) Rahastamisvahend peaks hõlmama ka liikmesriikide meetmeid ja liikmesriikidevahelist koostööd viisapoliitika ja välispiiri kontrollimisele eelnevas etapis tehtava muu piirielse tegevuse valdkonnas ning see peaks täielikult ära kasutama viisainfosüsteemi (VIS). Liikmesriikide kolmandates riikides paiknevate konsulaarteenistuste tegevuse tõhus juhtimine aitab edendada ühist viisapoliitikat mitmetasandilises süsteemis, mille eesmärk on lihtsustada seaduslikku reisimist ja takistada ebaseaduslikku sisserännet liitu ning mis on ühise integreeritud piirihaldussüsteemi lahutamatu osa.
- (27) Lisaks tuleks rahastamisvahendist toetada Schengeni riikide territooriumil võetavaid meetmeid, mille eesmärk on välja arendada Schengeni ala üldist toimimist tugevdav ühine integreeritud piirihaldussüsteem.
- (28) Käesolevast rahastamisvahendist tuleks toetada ka liidu tegevust selliste praegustel ja/või uutel IT-süsteemidel põhinevate IT-süsteemide väljatöötamisel, mis annaksid liikmesriikidele abivahendid kolmandate riikide kodanike piiriülese liikumise tõhusamaks haldamiseks ning tagaksid reisijate parema tuvastamise ja kontrollimise, lihtsustades seeläbi reisimist ja suurendades piirijulgeolekut. Selleks tuleks luua kooskõlas infohaldusstrateegiaga ELi sisejulgeoleku valdkonnas programm, mille eesmärk on selliste süsteemide kesksete ja riiklike osade väljatöötamisega seotud kulude katmine, tehnilise järjepidevuse tagamine, koostalitlusvõime liidu muude IT-süsteemidega, kulude kokkuvõtteid ja süsteemide tõrgeteta rakendamine liikmesriikides. Kõnealused IT-süsteemid ei tohiks riivata põhiõigusi, sealhulgas õigust isikuandmete kaitsele.
- (29) Liikmesriigid peaksid eraldama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1052/2013 ⁽³⁾ loodud Euroopa piiride valvamise süsteemile (EUROSUR) vajalikud rahalised vahendid, et tagada selle süsteemi korralik toimimine.
- (30) Selleks et ettenägematule rändesurvele ja piirijulgeolekuriskidele viivitamata reageerida, peaks olema võimalik anda erakorralist abi kooskõlas määrusega (EL) nr 514/2014 kehtestatud raamistikuga.
- (31) Schengeni ala kui terviku solidaarsuse edendamiseks peaksid asjaomased liikmesriigid pärast puuduste või võimalike riskide tuvastamist, eelkõige kui need leiti Schengeni hindamise käigus, võtma kõnealuses küsimuses järelemeetmeid, kasutades võimaluse korral erakorralise abi meetmete täiendamiseks oma riikliku programmi prioriteetide järgi kindlaksmääratud vahendeid.
- (32) Et tugevdada liikmesriikide solidaarsust ja jagada paremini vastutust, tuleks liikmesriike ergutada kasutama osa neile riiklike programmide kaudu kättesaadavatest vahenditest selleks, et rahastada liidu jaoks esmatahtsaid ülesandeid, näiteks Frontexile vajaliku tehnilise varustuse ostmist ja liidu konsulaarkoostöö arendamist. Liidu rahastamise mõju on vaja avaliku ja erasektori rahaliste vahendite kasutuselevõtu, ühendamise ja võimendamise kaudu võimalikult palju suurendada. Liidu eelarvega seotud uuenduslike finantsinstrumentide ja -mehhanismide puhul tuleks tagada maksimaalne läbipaistvus, aruandekohustus ja demokraatlik järelevalve.
- (33) Selleks et tagada Schengeni *acquis'* kohaldamine kogu Schengeni ala piires, tuleks rahastamisvahendist toetada ka nõukogu määruse (EL) nr 1053/2013 ⁽⁴⁾ rakendamist, sest see on oluline abivahend liidu poliitika elluviimise hõlbustamiseks vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal ning sellega tagatakse välispiiride kaitse kõrge tase ja piirikontrolli puudumine Schengeni alal.
- (34) Välispiirifondi tegevusest ning teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) ja viisainfosüsteemi (VIS) väljaarendamisest saadud kogemustele tuginedes leiti, et võimalik on teatav paindlikkuse tase vahendite ümberpaigutamisel

⁽¹⁾ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 693/2003, millega kehtestatakse transiiti hõlbustav eridokument (FTD), raudteetransiiti hõlbustav dokument (FRTD) ning muudetakse ühiseid konsulaarjuhiseid ja üldkäsiraamatut (ELT L 99, 17.4.2003, lk 8).

⁽²⁾ Nõukogu 14. aprilli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 694/2003 määrusega (EÜ) nr 693/2003 ettenähtud transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) ühtse vormi kohta (ELT L 99, 17.4.2003, lk 15).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1052/2013, millega luuakse Euroopa piiride valvamise süsteem (EUROSUR) (ELT L 295, 6.11.2013, lk 11).

⁽⁴⁾ Nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis'* kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27).

rahastamisvahendi eesmärkide saavutamiseks kasutatavate rakendusvahendite piires, ilma et see mõjutaks põhimõtteid, mille kohaselt peab programmide kriitiline mass ja finantsstabiilsus ning liikmesriikidele antav tegevustoetus olema algusest peale tagatud, ning ilma et see mõjutaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolset kontrolli.

- (35) Samamoodi tuleks laiendada meetmete reguleerimisala ning suurendada liidu käsutuses olevate vahendite (edaspidi „liidu meetmed“) piirmäära, et liidul oleks võimalik liidu kui terviku huvides tegutsedes võtta konkreetsetel eelarveaastal mitmeid välispiiride haldust ja ühist viisapoliitikat käsitlevaid meetmeid, kui selleks peaks vajadus tekkima. Sellised liidu meetmed hõlmavad välispiiride haldust ja ühise viisapoliitika väljatöötamist ja elluviimist edendavaid uuringuid ja katseprojekte, piirivalvurite koolitust inimõiguste kaitse alal, kolmandates riikides neist lähtuva rändesurvega toimetulekuks kehtestatavat korda või võetavaid meetmeid, mille abil püütakse optimaalselt hallata liitu suunduvaid rändevoojusid, ja nendega kaasneva tõhusa töökorralduse sisseseadmist välispiiridel ja konsulaaresindustes.
- (36) Rahastamisvahendist toetatavad kolmandates riikides ja nendega seoses elluviidavad meetmed peaksid tagama sünergia ja sidususe väljaspool liitu selle geograafilistest ja temaatilistest välisabivahenditest toetatavate muude meetmetega. Eelkõige tuleks selliste meetmete rakendamisel taotleda täielikku kooskõla liidu välistegevuse põhimõtete ja üldeesmärkide ning asjaomase riigi või piirkonnaga seotud välispoliitikaga. Nende eesmärk ei tohiks olla toetada otseselt arengule suunatud meetmeid ja need peaksid vajaduse korral täiendama välisabivahenditest antavat rahalist abi. Kooskõla tuleks tagada ka liidu humanitaaripoliitikaga, eelkõige seoses erakorralise abi rakendamisega.
- (37) Liidu eelarvest tuleks eelkõige rahastada selliseid tegevusi, mille puhul liidu sekkumine võib anda lisaväärtust võrreldes liikmesriikide tegutsemisega eraldi võetuna. Kuna liidul on liidu piirikontrolli, viisapoliitika ja rändevoo- gude juhtimise solidaarsusraamistik ja neid poliitikavaldkondi toetavate IT-süsteemide ühisplatvormi väljatöö- tamiseks parem võimalus kui liikmesriikidel, toetatakse käesoleva määruse alusel eraldatavate rahaliste vahenditega eelkõige riikide ja liidu suutlikkuse tugevdamist neis valdkondades.
- (38) Käesolevas määruses tuleks kindlaks määrata liikmesriikidele eraldatavad põhisummad. Igale liikmesriigile eraldatav põhisumma tuleks arvutada aastatel 2010–2012 igale liikmesriigile Välispiirifondist eraldatud summade alusel, jagades saadud summa nende kolme aasta jooksul eelarve täitmiseks koostöös liikmesriikidega kasutada olnud assigneeringute kogusummaga. Arvutused tehti kooskõlas otsuses nr 574/2007/EÜ sätestatud jaotuskriteeriumi- dega.
- (39) Komisjon peaks teostama rahastamisvahendi rakendamise seiret vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 asjakohastele sätetele, kasutades selleks peamisi näitajaid, mille abil on võimalik hinnata selle tulemusi ja mõju. Näitajad ja asjaomased kontrolliväärtused peaksid andma minimaalse võrdlusaluse, mille põhjal hinnata, kui suures ulatuses on rahastamisvahendi eesmärgid saavutatud.
- (40) Selleks et täiendada või muuta käesoleva määruse sätteid, mis käsitlevad erimeetmete kindlaksmääramist riiklike programmide alusel, tuleks komisjonile anda õigus võtta kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsul- tatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel ja koostamisel peaks komisjon tagama kõikide asjaomaste dokumentide sama- ja õigeaegse ning asjakohase edastamise Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
- (41) Käesoleva määruse kohaldamisel, sealhulgas delegeeritud õigusaktide koostamisel, peaks komisjon konsulteerima ekspertidega kõigist liikmesriikidest.
- (42) Käesoleva määruse tegevustoetust käsitlevate sätete ühetaolise, tõhusa ja õigeaegse kohaldamise tagamiseks tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011⁽¹⁾.
- (43) Kuna liikmesriigid ei suuda piisavalt saavutada käesoleva määruse eesmärki, milleks on tagada liikmesriikide ja liidu vahel solidaarsus ning vastutuse jagamine välispiiride ja viisapoliitika haldamisel, küll aga saab seda paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas ELi lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhi- mõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (44) Otsus nr 574/2007/EÜ tuleks kehtetuks tunnistada ilma et see piiraks käesoleva määrusega ettenähtud ülemine- kusätete kohaldamist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtte- ted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (45) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus nõukogu otsuse 1999/437/EÜ⁽¹⁾ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondade reguleerimisalasse jäävate Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)⁽²⁾ tähenduses.
- (46) Šveitsi puhul kujutab käesolev ettepanek endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'*⁽³⁾ sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondadesse, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ⁽⁴⁾ artikliga 3.
- (47) Liechtensteini puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahel allakirjutatud protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'*⁽⁵⁾ rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktides A ja B osutatud valdkondadesse, kusjuures nimetatud otsuse vastavaid punkte tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL⁽⁶⁾ artikliga 3.
- (48) ELi lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll nr 22 artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata. Kuna käesolev määrus põhineb Schengeni *acquis'* sätetel, otsustab Taani eelnimetatud protokoll artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast seda, kui nõukogu on teinud käesolevat määrust käsitleva otsuse, kas ta rakendab seda otsust oma siseriiklikus õiguses või mitte.
- (49) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2000/365/EÜ⁽⁷⁾. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (50) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁽⁸⁾. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (51) On asjakohane kohandada käesoleva määruse kohaldamisajaga nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013⁽⁹⁾ kohaldamisajaga. Seetõttu tuleks käesolevat määrust kohaldada alates 1. jaanuarist 2014,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega luuakse Sisejulgeolekufondi (edaspidi „fond”) raames välispiiride ja ühise viisapoliitika rahastamisvahend (edaspidi „rahastamisvahend”).

Koos määrusega (EL) 513/2014 luuakse käesoleva määrusega fond ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020.

⁽¹⁾ Nõukogu 17. mai 1999. aasta otsus 1999/437/EÜ Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu teatavate rakenduseeskirjade kohta nende kahe riigi ühinemiseks Schengeni *acquis'* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31).

⁽²⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽³⁾ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

⁽⁴⁾ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

⁽⁵⁾ ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

⁽⁶⁾ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokoll (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

⁽⁷⁾ Nõukogu 29. mai 2000. aasta otsus 2000/365/EÜ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43).

⁽⁸⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁽⁹⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega kehtestatakse mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

2. Käesoleva määrusega nähakse ette:
 - a) rahalise toetuse eesmärgid ja rahastamiskõlblikud meetmed;
 - b) rahastamiskõlblike meetmete rakendamise üldine õigusraamistik;
 - c) rahastamisvahendi raames ajavahemikuks 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2020 kasutada olevad rahalised vahendid ja nende jaotamine;
 - d) välispiiride haldamise ja ühise viisapoliitika kulude rahastamise mitmesuguste konkreetsete vahendite rakendusala ja eesmärk.
3. Käesoleva määrusega nähakse ette määrusega (EL) nr 514/2014 kehtestatud eeskirjade kohaldamine.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „välispiir” – liikmesriikide maismaapiir, sealhulgas jõe- ja järvepiir, merepiir ning liikmesriikide lennujaamad, jõe-, mere- ja järvesadamad, mille suhtes kohaldatakse välispiiride ületamist käsitleva liidu õiguse sätteid, olenemata sellest, kas nimetatud piir on ajutine või mitte;
- b) „liidu ühised standardid” – operatiivsete meetmete rakendamine ühtsel ja killustamata viisil, et saavutada kõrge ja ühetaoline julgeolekutase piirikontrolli ja viisade valdkonnas vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 562/2006, ⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 810/2009, ⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 767/2008, ⁽³⁾ määrusele (EÜ) nr 2007/2004, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1931/2006, ⁽⁴⁾ Schengeni välispiiri kontrolli kataloogile, piirivalveametnike praktilisele käsiraamatule, viisakäsiraamatule, EUROSURI käsiraamatule ja mis tahes muudele liidu tasandil piirikontrolli ja viisade kohta vastu võetavatele määrustele ning suunistele;
- c) „ajutine välispiir” –
 - i) ühine piir Schengeni *acquis*'d täielikult rakendava liikmesriigi ja oma ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud;
 - ii) ühine piir kahe oma vastava ühinemisakti alusel Schengeni *acquis*'d täielikult kohaldama kohustunud liikmesriigi vahel, kelle puhul nimetatud *acquis*' täielikku kohaldamist lubav asjakohane nõukogu otsus ei ole veel jõustunud;
- d) „piiriületuspunkt” – pädeva asutuse poolt välispiiri ületamiseks lubatud piiripunkt, millest on teavitatud vastavalt määruse (EÜ) nr 562/2006 artikli 34 lõikele 2;
- e) „Schengeni hindamis- ja seiremehhanism” – Schengeni *acquis*' nõuetekohase kohaldamise kontroll vastavalt määrusele (EL) nr 1053/2013;
- f) „hädaolukord” – erakorralisest ja kiireloomulisest survest tulenev olukord, mille puhul suur või ebaproportsionaalne hulk kolmanda riigi kodanikke ületab või võib prognooside kohaselt ületada ühe või mitme liikmesriigi välispiiri, või mis tahes muu nõuetekohaselt põhjendatud hädaolukord, mis nõuab kiiret tegutsemist välispiiridel;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeskiri (viisaeskiri) (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 767/2008, mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus) (ELT L 218, 13.8.2008, lk 60).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1931/2006, millega kehtestatakse maismaal liikmesriikide välispiiril toimuva kohaliku piiriliikluse eeskirjad ning muudetakse Schengeni konventsiooni sätteid (ELT L 405, 30.12.2006, lk 1).

- g) „välispiirilõik”- liikmesriigi väline maismaa- või merepiir tervikuna või selle osa vastavalt asjaomase liikmesriigi õigusele või nagu on kindlaks määratud riiklik koordinaatsioonikeskus või mis tahes muu vastutav siseriiklik ametiasutus määruse (EL) nr 1052/2013 rakendamiseks.

Artikkel 3

Eesmärgid

1. Rahastamisvahendi üldeesmärk on tagada liidus kõrge turvalisuse tase, hõlbustades samal ajal seaduslikku reisimist välispiiride ühetaolise ja kõrgetasemelise kontrolli ning Schengeni viisade mõjusa menetlemise abil, kooskõlas liidu kohustusega austada põhivabadusi ja inimõigusi.

2. Lõikes 1 sätestatud üldeesmärgi raames toetab rahastamisvahend – kooskõlas asjaomastes liidu strateegiates, programmides ning ohu- ja riskihinnangutes kindlaksmääratud prioriteetidega – järgmiste erieesmärkide saavutamist:

- a) toetada ühist viisapoliitikat, et hõlbustada seaduslikku reisimist, osutada viisataotlejatele kvaliteetset teenust, tagada kolmandate riikide kodanike võrdne kohtlemine ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet;
- b) toetada integreeritud piirihaldust, sealhulgas edendades piirihaldusega seotud meetmete edasist ühtlustamist vastavalt liidu ühiste standarditele ning liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Frontexi vahelise teabevahetuse abil, et tagada ühelt poolt välispiiride ühetaoline ja kõrgetasemeline kontroll ning kaitse, sh ebaseadusliku sisserände tõkestamise abil, ja teiselt poolt välispiiride sujuv ületamine kooskõlas Schengeni *acquis*'ga, tagades samal ajal rahvusvahelise kaitse neile, kes seda vajavad, vastavalt liikmesriikide võetud kohustustele inimõiguste valdkonnas, mis hõlmab ka mittetagasisaatmise põhimõtet.

Rahastamisvahendi erieesmärkide saavutamist hinnatakse vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 artikli 55 lõikele 2, kasutades käesoleva määruse IV lisas esitatud ühiseid näitajaid ja riiklikes programmides sisalduvaid programmipõhiseid näitajaid.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud eesmärkide saavutamiseks aitab rahastamisvahend kaasa järgmistele tegevuseesmärkidele:

- a) poliitika väljatöötamise, elluviimise ja täitmise tagamise edendamine, selleks et tagada igasuguse piirikontrolli puudumine mis tahes kodakondsusega isikute suhtes sisepiiride ületamisel ning teostada isikute kontrolli ja tõhusat seiret välispiiride ületamisel;
- b) välispiiridel solidaarsusele ja vastutusele tugineva integreeritud haldussüsteemi järkjärguline rakendamine, eelkõige järgmiste meetmetega:
- i) välispiiride kontrolli ja valvesüsteemide ning liikmesriikide piirivalve-, tolli-, rände-, varjupaiga- ja õiguskaitseasutuste vahelise koostöö tugevdamine välispiiril, sh merepiiri alal;
- ii) riikide territooriumil seoses välispiiride haldamisega võetavad meetmed ning dokumentide turvalisuse, identiteedi haldamise ning omandatud tehnilise varustuse koostalitlusvõimega seotud vajalikud täiendavad meetmed;
- iii) meetmed, mis samuti aitavad välispiiridel kaasa isikute liikuvusega seotud piiriülese kuritegevuse, sh inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise tõkestamisele ja sellevastasele võitlusele;
- c) ühtse viisa- ja muude lühiajaliste elamislubade poliitika ning konsulaarkoostöö eri vormide väljatöötamise ja elluviimise edendamine, et tagada parem konsulaaresinduste võrk ning viisade väljastamise ühtlustatud tavad;
- d) IT-süsteemide, nende sideinfrastruktuuri ja välispiiridel ühtset viisapoliitikat, piirikontrolli ning piirijärelevalvet toetava varustuse paigaldamine ja selle kasutamine, järgides täielikult isikuandmete kaitset käsitlevat õigust;
- e) välispiiridel olukorrast informeerituse ning liikmesriikide reageerimisvõime tugevdamine;

- f) piire ja viisasid reguleeriva liidu *acquis'* tõhusa ja ühtse kohaldamise tagamine, sealhulgas Schengeni hindamis- ja seiremehhanismi mõjus toimimine;
- g) liikmesriikide selliste meetmete tugevdamine, mis aitavad edendada koostööd kolmandates riikides tegutsevate liikmesriikide vahel seoses kolmandate riikide kodanike vooga liikmesriikidesse, sh ebaseadusliku sisserände ärahoidmine ja selle tõkestamine, ning koostöö tugevdamine kolmandate riikidega selles valdkonnas täielikus kooskõlas liidu välis-tegevuse ja humanitaarpoliitika eesmärkide ja põhimõtetega.

4. Rahastamisvahendist rahastatavaid meetmeid rakendatakse põhiõigusi ja inimväärikust täielikult austades. Elkõige peavad need meetmed olema kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta sätetega, liidu andmekaitseõiguse, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, kolmandate riikide kodanike õiglase kohtlemise põhimõtte, varjupaigaõiguse ja rahvusvahelise kaitse õiguse, mittetagasisaatmise põhimõtte ning liidu ja liikmesriikide rahvusvaheliste kohustustega, mis tulenevad rahvusvahelistest õigusaktidest, mille nad on allkirjastanud, nagu 28. juuli 1951. aasta Genfi pagulasseisundi konventsioon, mida on täiendatud 31. jaanuari 1967. aasta New Yorgi protokolliga.

Elkõige peavad liikmesriigid pöörama meetmete rakendamisel igal võimalikul juhul erilist tähelepanu kaitsetute isikute, eriti laste ja saatjata alaealiste tuvastamisele, neile kohese abi andmisele ja nende kaitseteenistustele üleandmisele.

5. Rahastamisvahendist rahastatavate merepiiri valveta seotud meetmete rakendamisel peavad liikmesriigid pöörama erilist tähelepanu rahvusvahelisest mereõigusest tulenevatele kohustustele osutada abi merehädalistele. Seda silmas pidades võib rahastamisvahendist rahastatavat varustust ja süsteeme kasutada merel piirivalveoperatsiooni käigus tekkivates otsingu- ja päästeolukordades, millega aidatakse tagada rändajate kaitse ja päästa nende elusid.

6. Käesolevat rahastamisvahendit kasutatakse liikmesriikide ja komisjoni algatusel ka tehnilise abi rahastamise toetamiseks.

Artikkel 4

Rahastamiskõlblikud meetmed

1. Käesoleva määruse artiklis 3 osutatud eesmärkide kohaselt ja juhindudes määruse (EL) nr 514/2014. artiklis 13 esitatud poliitikadialoogi tulemustest ning kooskõlas käesoleva määruse artiklis 9 osutatud riikliku programmi eesmärkidega toetatakse käesolevast rahastamisvahendist liikmesriikide poolt või liikmesriikides võetavaid meetmeid ning elkõige järgmist:
- a) infrastruktuur, ehitised ja süsteemid, mis on vajalikud piiriületuspunktide ja piiriületuspunktide vahelise piirivalve jaoks, et hoida ära ja tõkestada ebaseaduslikku piiriületust, ebaseaduslikku sisserännet ja piiriülest kuritegevust ning tagada tõrgeteta reisijatevood;
- b) tõhusaks ja turvaliseks piirikontrolliks ja isikute tuvastamiseks vajalik varustus, transpordivahendid ja sidesüsteemid;
- c) IT- ja sidesüsteemid piiriüleste rändevoogude tõhusaks juhtimiseks, sh investeeringud olemasolevatesse ja tulevastesse süsteemidesse;
- d) viisataotlejate menetlemiseks ja konsulaarkoostööks vajalik infrastruktuur, ehitised, side- ja IT-süsteemid ja varustus ning muud viisataotlejatele pakutavate teenuste kvaliteedi parandamisele suunatud meetmed;
- e) punktides b, c ja d osutatud varustuse ja süsteemide kasutamise alane koolitus ja kvaliteedijuhtimisstandardite edendamine ning piirivalvurite koolitamine, sealhulgas vajaduse korral kolmandates riikides, seoses nende valve-, nõus-tamis- ja kontrolliülesannete täitmise nimelise rahvusvahelise õiguse, sh inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise ohvrite tuvastamise valdkonnas;
- f) sisserände kontaktametnike ja dokumendinõustajate lähetamine kolmandatesse riikidesse ja piirivalvurite vahetus ning lähetamine liikmesriikide vahel või liikmesriigi ja kolmanda riigi vahel;

- g) uuringud, koolitus, katseprojektid ja muud meetmed välispiiridel artikli 3 lõikes 3 osutatud integreeritud haldussüsteemi järkjärguliseks rakendamiseks, sh meetmed, mille eesmärk on soodustada asutustevahelist koostööd kas liikmesriikides või liikmesriikide vahel, ning meetmed, mis on seotud piirihaldussüsteemide koostalitlusvõime ja ühtlustamisega;
- h) uuringud, katseprojektid ja meetmed, mille eesmärk on rakendada liikmesriikide ja liidu ametite vahel tehtava operatiivkoostöö tulemusel koostatud soovitusi, tegevusstandardeid ja parimaid tavasid.

2. Käesoleva määruse artiklis 3 osutatud eesmärkide kohaselt ja juhindudes määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 13 esitatud poliitikadialoogi tulemustest ning kooskõlas käesoleva määruse artiklis 9 osutatud riikliku programmi eesmärkidega toetatakse käesolevast rahastamisvahendist kolmandate riikidega seotud ja kolmandates riikides võetavaid meetmeid, eelkõige:

- a) infosüsteeme, abivahendeid või varustust teabe jagamiseks liikmesriikide ja kolmandate riikide vahel;
- b) liikmesriikide ja kolmandate riikide vahelise operatiivkoostööga seotud meetmeid, mille hulka kuuluvad ühisoperatsioonid;
- c) projekte kolmandates riikides, mille eesmärk on parandada valvesüsteeme, et tagada koostöö EUROSURiga;
- d) uuringuid, seminare, õpikodasid, konverentse, koolitust, varustust ja katseprojekte kolmandatele riikidele sihtotstarbeliste tehniliste ja operatiivtöölalaste eriteadmiste andmiseks;
- e) uuringuid, seminare, õpikodasid, konverentse, koolitust, varustust ja katseprojekte liikmesriikide ja liidu ametite vahel kolmandates riikides tehtava operatiivkoostöö tulemusel koostatud erisoovituste, rakendusstandardite ja heade tavade rakendamiseks.

Komisjon ja liikmesriigid koos Euroopa välisteenistusega tagavad vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 artikli 3 lõikele 5 kolmandate riikidega seotud ja neis rakendatavate meetmete kooskõlastamise.

- 3. Lõike 1 punktis a osutatud meetmed ei ole rahastamiskõlblikud ajutistel välispiiridel.
- 4. Schengeni piirieskirjades ettenähtud meetmed piirikontrolli ajutiseks või erakorraliseks taaskehtestamiseks sisepiiril ei ole rahastamiskõlblikud.
- 5. Meetmed, mille ainus eesmärk või mõju on kaupade kontrollimine, ei ole rahastamiskõlblikud.

II PEATÜKK

FINANTS- JA RAKENDUSRAAMISTIK

Artikkel 5

Koguvahendid ja rakendamine

- 1. Rahastamisvahendi rakendamise koguvahendid on 2 760 miljonit eurot jooksevhindades.
- 2. Euroopa Parlament ja nõukogu kiidavad iga-aastased assigneeringud heaks mitmeaastase finantsraamistiku piires.
- 3. Koguvahendeid rakendatakse järgmiselt:
 - a) riiklike programmide kaudu kooskõlas artiklitega 9 ja 12;
 - b) tegevustoetusena, mida antakse riiklike programmide raames ja artiklis 10 sätestatud tingimustel;
 - c) transiidi eriskeemi kaudu vastavalt artiklile 11;
 - d) liidu meetmete kaudu vastavalt artiklile 13;
 - e) erakorralise abina vastavalt artiklile 14;

- f) programmi rakendamiseks, mille eesmärk on välispiiri ületavate rändevoogude juhtimist abistavate IT-süsteemide käivitamine artiklis 15 sätestatud tingimustel;
- g) tehnilise abina vastavalt artiklile 16.

4. Käesoleva määruse artiklis 13 osutatud liidu meetmeteks, käesoleva määruse artiklis 14 osutatud erakorraliseks abiks ja käesoleva määruse artikli 16 lõikes 1 osutatud tehniliseks abiks rahastamishandist eraldatud eelarvet täidetakse otse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 966/2012⁽¹⁾ artikli 58 lõike 1 punktile a ning asjakohasel juhul täidetakse eelarvet koostöös liikmesriikidega vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punktile c.

Artiklis 9 osutatud riiklikeks programmideks, artiklis 10 osutatud tegevustoetuseks ja artiklis 11 osutatud transiidi eriskeemi tegevustoetuseks eraldatud eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punktile b.

Käesoleva artikli lõikes 7 osutatud Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja arendamisega seotud riikidele eraldatud eelarvet täidetakse kaudselt vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 artikli 58 lõike 1 punkti c alapunktile i.

Praegustel ja/või uutel IT-süsteemidel põhinevate IT-süsteemide väljatöötamist käsitleva programmi elluviimiseks nähakse eelarve täitmise meetod(id) ette asjaomastes liidu õigusaktides nende vastuvõtmise korral.

5. Koguvahendeid kasutatakse järgmiselt:

- a) 1 551 miljonit eurot liikmesriikide riiklike programmide jaoks;
- b) 791 miljonit eurot, et töötada välja praegustel ja/või uutel IT-süsteemidel põhinevad IT-süsteemid, mis aitavad juhtida üle liidu välispiiri liikuvaid rändevooge, liidu asjaomaste õigusaktide vastuvõtmise korral;

Juhul kui seda summat ei eraldata või ei kasutata, jaotab komisjon delegeeritud õigusakti abil kooskõlas artikliga 17 selle ümber ühele või mitmele artikli 6 lõike 1 punktides b ja c ning käesoleva lõike punktis d osutatud tegevusele. Nimetatud delegeeritud akt peab sisaldama hinnangut käesoleva lõigu esimeses lauses viidatud asjaomaste IT-süsteemide arengule, sh eelarve täitmisele ja prognoositavatele kasutamata summadele. Ümberjaotamine võib toimuda pärast asjaomaste õigusaktide vastuvõtmist või seoses artiklis 8 osutatud vahekokkuvõttega;

- c) 154 miljonit eurot transiidi eriskeemi jaoks;
- d) 264 miljonit eurot komisjoni algatusel liidu meetmete, erakorralise abi ja tehnilise abi jaoks, millest vähemalt 30 % kasutatakse liidu meetmete jaoks.

6. Koos määruse (EL) nr 513/2014 jaoks ettenähtud koguvahenditega moodustavad rahastamishandile lõike 1 alusel eraldatavad koguvahendid fondi rahastamispaketi ning on Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga-aastase eelarvemenetluse käigus peamiseks juhiseks Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta)⁽²⁾ punkti 17 tähenduses.

7. Schengeni *acquis'* rakendamise, kohaldamise ja arendamisega seotud riigid osalevad rahastamishandis vastavalt käesolevale määrusele.

Kehtestatakse nende riikide poolt rahastamishandisse osamaksete tasumise kord ja täiendavad eeskirjad sellise osalemise kohta, sealhulgas sätted, mis tagavad liidu finantshuvide kaitse ja Euroopa Kontrollikoja auditeerimisalased pädevused.

Nende riikide osamaksed lisatakse liidu eelarvest saadavatele lõikes 1 osutatud koguvahenditele.

Artikkel 6

Vahendid liikmesriikide rahastamiskõlblike meetmete jaoks

1. Liikmesriikidele eraldatakse soovituslikult 1 551 miljonit eurot järgmiselt:

- a) 1 276 miljonit eurot vastavalt I lisale;
- b) 147 miljonit eurot artiklis 7 osutatud mehhanismi abil saavutatud tulemuste põhjal;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (ELT L 298, 26.10.2012, lk 1).

⁽²⁾ ELT C 373, 20.12.2013, lk 1.

c) artiklis 8 osutatud vahekokkuvõtte raames ja eelarveaastaga 2018 algavaks ajavahemikuks 128 miljonit eurot, olemasolevate assigneeringute jääksumma vastavalt käesolevale artiklile või mõni muu lõike 4 kohaselt ettenähtud summa, mille aluseks on riskianalüüsi tulemused ja vahekokkuvõtte.

2. Iga liikmesriik eraldab põhisummad I lisas toodud riiklikele programmidele järgmiselt:

- a) vähemalt 10 % meetmetele, mis on seotud artikli 9 lõike 2 punktiga a;
- b) vähemalt 25 % meetmetele, mis on seotud artikli 9 lõike 2 punktiga b;
- c) vähemalt 5 % meetmetele, mis on seotud artikli 9 lõike 2 punktidega c, d, e ja f.

Liikmesriigid võivad neist protsentuaalsetest miinimummääradest kõrvale kalduda, eeldusel et riiklikule programmile on lisatud selgitus, miks alla nimetatud määra tehtavad assigneeringud ei sea ohtu asjaomase eesmärgi saavutamist. Komisjon annab nimetatud selgitusele oma hinnangu artikli 9 lõikes 2 osutatud riiklike programmide heakskiitmise käigus.

3. Liikmesriigid eraldavad EUROSURile vajalikud rahalised vahendid, et tagada selle süsteemi tõhus toimimine.

4. Rahastamisvahendi eesmärkide nõuetekohaseks täitmiseks ettenägematutel või uutel asjaoludel ja/või rahastamisvahendi alusel kasutatavate vahendite tõhusa kasutamise tagamiseks antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 17, et käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud soovituslikku summade jaotust vajaduse korral korrigeerida.

5. Euroopa Liiduga aastatel 2012–2020 ühinevad liikmesriigid ei saa kasutada rahastamisvahendist rahastatavate riiklike programmide assigneeringuid seni, kuni neid rahastatakse liidu ajutisest rahastamisvahendist, millega toetatakse abi saavaid liikmesriike, et uuel välispiiril rahastada meetmeid piire ning viisasid ja välispiiri kontrolli reguleeriva Schengeni *acquis* rakendamiseks.

Artikkel 7

Vahendid erimeetmeteks

1. Peale artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt arvatud eraldise võivad liikmesriigid saada lisasumma, tingimusel et see on riiklikus programmis selleks sihtotstarbeliselt ette nähtud ja et seda kasutatakse II lisas loetletud erimeetmete võtmiseks.

2. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte kooskõlas artikliga 17, et vajaduse korral, sh seoses vahekokkuvõtte tegemisega, II lisas sätestatud erimeetmed läbi vaadata. Uute erimeetmete alusel võivad liikmesriigid saada kasutatavatest vahenditest käesoleva artikli lõike 1 kohaselt lisasumma.

3. Käesolevas artiklis osutatud lisasummad eraldatakse liikmesriikidele individuaalsete rahastamisotsustega, millega nende riiklik programm määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 14 sätestatud menetluse kohaselt heaks kiidetakse või läbi vaadatakse.

Artikkel 8

Vaheläbivaatuse raames kasutatavad vahendid

1. Artikli 6 lõike 1 punktis c osutatud summa eraldamiseks võtab komisjon 1. juuniks 2017 arvesse liikmesriikide piirihalduskoormust, sh merel piirivalveoperatsioonide käigus tekkivad otsingu- ja päästeolukorrad ning Schengeni hindamis- ja seiremehhanismi raames koostatud hindamisaruanded, ning liikmesriikide välispiiride ohutasemeid ajavahemikuks 2017–2020 ja tegureid, mis mõjutavad liikmesriikide välispiiri julgeolekut aastatel 2014–2016. Kõnealune summa jaotatakse liikmesriikide vahel järgmiste piirikateegooriate kaalukoefitsiendi alusel, võttes arvesse käesoleva artikli lõiget 6:

- a) välistmerepiiride puhul 45 %;
- b) välismaismaapiiride puhul 38 %;
- c) lennujaamade puhul 17 %.

2. Välimere- ja välismaismaapiiride puhul põhineb summa arvutamine välispiirilõikude pikkusel, mis on korrutatud iga piirilõigu ohutasemega (minimaalne, tavaline, keskmine, kõrge) järgmiselt:

- a) koefitsient 0,5 minimaalse ohutaseme puhul;
- b) koefitsient 1 tavalise ohutaseme puhul;
- c) koefitsient 3 keskmise ohutaseme puhul;
- d) koefitsient 5 kõrge ohutaseme puhul.

3. Lennujaamade puhul arvutatakse eraldi iga liikmesriigi kohta järgmiselt:

- a) 50 % välispiire ületavate isikute arvu põhjal;
- b) 50 % kolmandate riikide kodanike arvu põhjal, kellel keelati välispiiril riiki siseneda.

4. Vastavalt Frontexi riskianalüüsi aruandele ja konsulteerides Frontexiga ning asjakohasel juhul muude liidu asutustega määrab komisjon liikmesriikide iga välispiirilõigu ohutaseme aastateks 2017–2020. Ohutasemed põhinevad järgmistel teguritel:

- a) piirihalduskoormus välispiiridel;
- b) tegurid, mis mõjutavad julgeolekut liikmesriikide välispiiridel aastatel 2014–2016;
- c) muutused liidu poliitikas, näiteks viisapoliitikas;
- d) rändevoogude võimalikud tulevased suundumused ja isikute ebaseadusliku välispiiride ületamisega seotud seadusevastase tegevuse oht ning
- e) tõenäolised poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed muutused kolmandates riikides, eelkõige liidu naaberriikides.

Enne ohutasemete määramist käsitleva aruande avaldamist peab komisjon arvamustevahetuse liikmesriikidega.

5. Vahendite jaotamisel vastavalt lõikele 1:

- a) võetakse niikaua, kui kohaldatakse 2003. aasta ühinemisakti Küprost käsitleva protokoll nr 10 artiklit 1, arvesse nõukogu määruse (EÜ) nr 866/2004⁽¹⁾ artiklis 1 nimetatud alade vahelist eraldusjoont, kuigi selle puhul ei ole tegemist välismaismaapiiriga, kuid mitte kõnealusest eraldusjoonest põhja poole jäävat merepiiri;
- b) tähendab mõiste „välismerepiir“ liikmesriikide territoriaalmere välispiiri vastavalt ÜRO mereõiguse konventsiooni artiklitele 4–16. Kui aga ebaseaduslike piiriületuste tõkestamiseks on vaja regulaarselt läbi viia kaugoperatsioone, tähendab see mõiste kõrge ohutasemega piirkonna välispiiri. Kõnealune välispiir määratakse kindlaks asjaomaste liikmesriikide poolt esitatud aastate 2014–2016 operatiivandmeid arvesse võttes.

6. Pärast komisjoni poolt 1. juuniks 2017 tehtavat üleskutset võivad liikmesriigid saada lisaeraldise, kui see summa on eriotstarbelisena riiklikus programmis välja toodud ja kui seda kasutatakse selleks, et saavutada erieesmärgid, mis määratakse kindlaks liidu selle aja prioriteete arvesse võttes.

7. Käesolevas artiklis osutatud lisasummad eraldatakse liikmesriikidele individuaalsete rahastamisotsustega, millega nende riiklik programm määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 14 sätestatud menetluse kohaselt heaks kiidetakse või läbi vaadatakse.

⁽¹⁾ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 866/2004 ühinemisakti protokoll nr 10 artiklis 2 sätestatud korra kohta (ELT L 161, 30.4.2004, lk 128).

Artikkel 9

Riiklikud programmid

1. Rahastamisvahendi ja määruse (EL) nr 514/2014 alusel määruse (EL) 513/2014 artiklis 13 osutatud poliitikadialoogi järeldusi arvestades ettevalmistatav riiklik programm esitatakse komisjonile ühtse riikliku programmina ja kooskõlas määruse (EL) nr 514/2014 artikliga 14.

2. Riiklike programmide raames, mida komisjon kontrollib ja millele ta oma heakskiidu annab vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 artiklile 14, taotlevad liikmesriigid käesoleva määruse artiklis 3 osutatud eesmärkide raames ja võttes arvesse määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 13 osutatud poliitilise dialoogi tulemust eelkõige ühte või mitut järgmist eesmärki:

- a) EUROSURi väljatöötamine kooskõlas liidu õiguse ja suunistega;
- b) riikide olemasoleva viisapoliitika ja välispiiride haldamise ning vaba liikumise alal võetavate välispiiride haldamisega seotud meetmete suutlikkuse tugevdamine ja laiendamine, võttes eelkõige arvesse rändevoogude juhtimisega seotud uut tehnoloogiat, arengut ja/või standardeid;
- c) rändevoogude juhtimise edasiarendamise toetamine liikmesriigi kolmandates riikides asuvate konsulaar- ja muude teenistuste abil, kaasa arvatud konsulaarkoostöö korraldamine, eesmärgiga lihtsustada seaduslikku reisimist kooskõlas liidu õiguse ja liikmesriigi õigusega ja takistada ebaseaduslikku sisserännet liitu;
- d) integreeritud piirihalduse tugevdamine uute abivahendite, koostalitluslike süsteemide ja töömeetodite katsetamise ja kasutuselevõtmise abil, eesmärgiga edendada teabevahetust liikmesriikide vahel või parandada asutustevahelist koostööd;
- e) projektide väljatöötamine, selleks et tagada ühetaoline ja kõrgetasemeline välispiiri kontroll vastavalt liidu ühiste standarditele eesmärgiga suurendada liikmesriikide piirihaldussüsteemide koostalitlusvõimet;
- f) selliste meetmete toetamine Frontexiga konsulteerides, mille eesmärk on edendada piirihalduse ning eriti tehnoloogiliste võimaluste edasist ühtlustamist vastavalt liidu ühiste standarditele;
- g) reageerimine Schengeni hindamis- ja seiremehhanismi kaudu liidu tasandil tuvastatud puudustele, et tagada piirikontrolli ja viisasid reguleeriva liidu *acquis* nõuetekohane ja ühetaoline kohaldamine;
- h) tulevaste probleemidega, sealhulgas olemasolevate ja tulevaste ohtude ja survega toimetuleku suutlikkuse arendamine välispiiridel, lähtudes esmajoonel asjaomaste liidu asutuste teostatud analüüsist.

3. Lõikes 2 osutatud eesmärkide täitmiseks võivad liikmesriigid riiklike programmide raames toetada kolmandate riikidega seotud ja neis rakendatavaid meetmeid, kaasa arvatud teabe jagamise ja operatiivkoostöö kaudu.

4. Komisjon konsulteerib Frontexiga liikmesriikide esitatud riiklike programmide kavandite osas ning eelkõige tegevuse osas, mida rahastatakse tegevustoetusest, et tagada vastastikune täiendavus Frontexi ülesannete ning välispiiri kontrolli ja piirivalvega seotud liikmesriikide kohustuste vahel ning tagada sidusus ja vältida madalat kulutõhusust.

Artikkel 10

Liikmesriikidele riiklike programmide alusel antav tegevustoetus

1. Liikmesriik võib kasutada kuni 40 % sellest summast, mille ta on saanud käesolevast rahastamisvahendist riikliku programmi jaoks, nende avaliku sektori asutuste tegevuskulude rahastamiseks, kes vastutavad liidu avaliku teenuse moodustavate ülesannete täitmise ja teenuste osutamise eest.

2. Tegevustoetust antakse juhul, kui kõnealune liikmesriik:

- a) järgib piire ja viisaseid reguleerivat liidu *acquis*'d;
 - b) järgib riikliku programmi eesmärke;
 - c) järgib liidu ühiseid standardeid, selleks et edendada liikmesriikidevahelist koordineerimist ning vältida töö dubleerimist, killustatust ja madalat kulutõhusust piirikontrolli valdkonnas.
3. Selleks hindab komisjon enne riikliku programmi heakskiitmist lähteolukorda liikmesriikides, kes on teatanud oma tegevustoetuse taotlemise kavatsusest, võttes vajaduse korral arvesse Schengeni hindamisaruandeid.

Komisjon vahetab oma kontrolli tulemuste üle mõtteid kõnealuse liikmesriigiga.

Pärast mõttevahetust võib liikmesriigile riikliku programmi raames antava eelarvetoetuse komisjonipoolse heakskiitmise tingimusena nõuda kavandamist ja meetmete võtmist, mis tagavad lõikes 2 sätestatud tingimuste täieliku täitmise eelarvetoetuse andmise ajaks.

4. Tegevustoetus suunatakse konkreetsetele ülesannetele ja/või teenustele ja see peab olema keskendunud III lisas sätestatud eesmärkide saavutamisele. Tegevustoetusega hüvitatakse täielikult riiklikus programmis kindlaksmääratud ülesannete ja/või teenuste kulud programmist tulenevate rahaliste piirangute ja lõikes 1 sätestatud ülempiiri raames.
5. Komisjon teostab tegevustoetuse üle järelevalvet ja vahetab kõnealuse liikmesriigiga teavet liikmesriigi lähteolukorra, täidetavate eesmärkide ja ülesannete ning edunäitajate üle.
6. Komisjon näeb rakendusaktidega ette käesoleva sätte kohaldamisest teavitamise menetlused ja mis tahes muu vajaliku tegutsemiskorra, mida liikmesriigid ja komisjon peavad käesoleva artikli nõuete täitmiseks järgima. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 11

Tegevustoetus transiidi eriskeemile

1. Käesolevast rahastamisvahendist kompenseeritakse transiidiviisade eest saamata jäänud tulu ning transiiti hõlbustavate dokumentide (FTD) ja raudteetransiiti hõlbustavate dokumentide (FRTD) rakendamise tulenev lisakulu vastavalt määrustele (EÜ) nr 693/2003 ja (EÜ) nr 694/2003.
2. Leedule lõike 1 kohaselt ajavahemikuks 2014–2020 eraldatavad vahendid ei ületa 154 miljonit eurot ja tehakse kättesaadavaks Leedu jaoks ettenähtud täiendava eriotstarbelise tegevustoetusena.
3. Lõike 1 kohaldamisel on lisakulu kulu, mis tuleneb otseselt transiidi erikorra rakendamise erinõuetest ega teki seoses transiidi- või muude viisade väljastamisega.

Rahastamiskõlblikud on järgmised lisakulud:

- a) investeeringud infrastruktuuri;
- b) transiidi erikorra rakendamise seotud personali väljaõpe;
- c) täiendavad tegevuskulud, sealhulgas konkreetselt transiidi erikorra rakendamisega seotud personali palgakulud.
4. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud saamata jäänud tulu arvutatakse välja Euroopa Ühenduse ja Venemaa Föderatsiooni vahelises Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooni kodanikele viisade väljastamise lihtsustamise lepingus⁽¹⁾ ettenähtud viisade hinnataseme ja viisatasust loobumise alusel ja käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud finantsraamistiku piires.

⁽¹⁾ ELT L 129, 17.5.2007, lk 27.

5. Kui tehakse muudatusi, mis mõjutavad transiidi eriskeemi olemasolu ja/või toimimist, vaatavad komisjon ja Leedu käesoleva artikli kohaldamise läbi.

6. Komisjon näeb rakendusaktidega ette selle sätte kohaldamisest teavitamise menetlused ning mis tahes rahastamis- ja muu vajaliku tegutsemiskorra, mida Leedu ja komisjon peavad käesoleva artikli nõuete täitmiseks järgima. Rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 18 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

7. Transiidi eriskeemi tõrgeteta toimimise tagamiseks võib komisjon kehtestada vahemaksete tegemiseks erikorra, mis kaldub kõrvale määruse (EL) nr 514/2014 sätetest.

Artikkel 12

Kavandamine kooskõlas Schengeni hindamis- ja seiremehhanismi tulemustega

Pärast Schengeni hindamisaruande esitamist, mis võetakse vastu vastavalt määrusele (EL) nr 1053/2013, uurib kõnealune liikmesriik koos komisjoni ja Frontexiga kontrolli tulemuste, sh mis tahes puuduste arvessevõtmise ja soovitude rakendamise võimalusi oma riikliku programmi raames.

Kui see on vajalik, vaatab liikmesriik oma riikliku programmi läbi vastavalt määruse (EÜ) nr 514/2014 artikli 14 lõikele 9, et kontrolli tulemusi ja soovitusi arvesse võtta.

Prioriteediks on parandusmeetmete rahastamine. Koostöös komisjoni ja Frontexiga paigutab asjaomane liikmesriik oma programmi piires vahendeid (sealhulgas tegevustoetuseks kavandatud vahendeid) ümber ja/või rakendab või muudab puuduste kõrvaldamiseks ettenähtud meetmeid vastavalt Schengeni hindamisaruande tulemustele ja soovitudele.

Artikkel 13

Liidu meetmed

1. Komisjoni algatusel võib käesolevast rahastamisvahendist rahastada rahvusvahelisi meetmeid või kogu liidule huvi pakkuvaid meetmeid (edaspidi „liidu meetmed“), mis on seotud artiklis 3 osutatud üld-, eri- ja tegevuseesmärkidega.

2. Et liidu meetmed oleksid rahastamiskõlblikud, peavad need eeskätt taotlema järgmiseid eesmärke:

a) toetada ettevalmistus-, seire-, haldus- ja tehnilisi meetmeid, mis on vajalikud välispiiride ja viisapoliitika rakendamiseks, sealhulgas Schengeni ala haldamise tugevdamiseks, töötades välja määrusega (EL) nr 1053/2013 kehtestatud hindamis- mehhanismi Schengeni *acquis*' ja Schengeni piirieskirjade kohaldamise ja eelkõige kohapealsetes külaskäikudes osalevate komisjoni ja liikmesriikide ekspertide lähetuskulude kontrollimiseks ja seda rakendades;

b) saada liikmesriikides ja kolmandates riikides valitsevast olukorrast süvendatud teadmisi ja mõista seda paremini tegevuspõhimõtete analüüsimise, hindamise ja nende rakendamise tähelepaneliku seire abil;

c) toetada statistiliste vahendite, sealhulgas ühiste statistiliste vahendite, meetodite ning ühiste näitajate arendamist;

d) toetada ja jälgida liidu õiguse ja liidu poliitikaeesmärkide rakendamist liikmesriikides ning hinnata nende tõhusust ja mõju, muu hulgas seoses inimõiguste ja põhivabaduste austamisega rahastamisvahendi kohaldamisalas;

e) soodustada Euroopa tasandil võrgustike tegevust, üksteiselt õppimist ning parimate tavade ja uuenduslike lahenduste kindlakstegemist ja tutvustamist eri sidusrühmade seas;

f) edendada projekte piirihaldusega seotud meetmete edasiseks ühtlustamiseks ja koostalitlusvõime saavutamiseks vastavalt liidu ühistele standarditele, et töötada välja Euroopa integreeritud piirihaldussüsteem;

g) suurendada sidusrühmade ja üldsuse teadlikkust ELi poliitikast ja eesmärkidest, sealhulgas liidu poliitiliste prioriteetide propageerimine;

h) suurendada Euroopa tasandi võrgustike suutlikkust hinnata, edendada, toetada ja jätkuvalt edasi arendada liidu tegevuspõhimõtteid ja eesmärke;

- i) toetada esmajoones uuenduslikke projekte, millega töötatakse välja uusi meetodeid ja/või tehnoloogiaid, mida on võimalik teistes liikmesriikides üle võtta, eelkõige projekte, mille eesmärk on testida ja valideerida teadusprojekte;
 - j) toetada kolmandate riikidega seotud ja neis rakendatavaid meetmeid, nagu on ette nähtud artikli 4 lõikes 2.
3. Liidu meetmeid rakendatakse kooskõlas määruse (EL) nr 514/2014 artikliga 6.

Artikkel 14

Erakorraline abi

1. Rahastamisvahendist antakse rahalist abi kiireloomuliste konkreetsete vajaduste rahuldamiseks artikli 2 punktis f määratletud hädaolukordades.
2. Erakorralist abi antakse kooskõlas määruse (EL) nr 514/2014 artiklitega 6 ja 7.

Artikkel 15

Programmi loomine IT-süsteemide väljatöötamiseks

Programmi praegustel ja/või uutel IT-süsteemidel põhinevate IT-süsteemide väljatöötamise kohta rakendatakse pärast liidu seadusandlike aktide vastuvõtmist, millega määratakse kindlaks need IT-süsteemid ja nende sideinfrastruktuur, et eelkõige parandada reisijatevoogude juhtimist ja kontrolli välispiiridel, tugevdades selleks kontrolle ja kiirendades seaduslikult reisivate isikute piiriületust. Võimaluse korral tuleks püüda saavutada koostoime olemasolevate IT-süsteemidega, et vältida topeltkulutusi.

Artikli 5 lõike 5 punktis b osutatud summa jaotus toimub kas asjaomastes liidu seadusandlikes aktides või, pärast kõnealuste seadusandlike aktide vastuvõtmist, delegeeritud õigusakti abil kooskõlas artikliga 17.

Komisjon teavitab vähemalt kord aastas ning alati, kui see on asjakohane, Euroopa Parlamenti ja nõukogu nimetatud IT-süsteemide väljatöötamisel tehtud edusammudest.

Artikkel 16

Tehniline abi

1. Komisjoni algatusel ja/või nimel võidakse rahastamisvahendist toetada fondile antavat tehnilist abi igal aastal kuni 1,7 miljoni euroga vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 artiklile 9.
2. Liikmesriigi algatusel võidakse rahastamisvahendist rahastada tehnilise abi meetmeid vastavalt määruse (EL) nr 514/2014 artiklile 20. Tehniliseks abiks eraldatav summa ei tohi ajavahemikus 2014–2020 ületada 5 % liikmesriigile eraldatud kogusummast, millele lisandub 500 000 eurot.

III PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 17

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 5 lõike 5 punktis b, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 2 ning artiklis 15 osutatud õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte antakse komisjonile seitsmeks aastaks alates 21. maist 2014. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne seitsmeaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt kolmeaastaseks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga seitsmeaastase ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 5 lõike 5 punktis b, artikli 6 lõikes 4, artikli 7 lõikes 2 ning artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Artikli 5 lõike 5 punkti b, artikli 6 lõike 4, artikli 7 lõike 2 ning artikli 15 alusel vastuvõetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 18

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) nr 514/2014 artikli 59 lõikega 1 loodud Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning Sisejulgeolekufondi komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 19

Määruse (EL) nr 514/2014 kohaldamine

Rahastamisvahendi suhtes kohaldatakse määruse (EL) nr 514/2014 sätteid.

Artikkel 20

Kehtetuks tunnistamine

Otsus nr 574/2007/EÜ tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2014.

Artikkel 21

Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta asjaomaste projektide ega aastaprogrammide jätkamist ega muutmist, sealhulgas täielikku ega osalist tühistamist, kuni nende projektide lõpetamiseni, ega finantsabi andmist, mille komisjon on otsuse nr 574/2007/EÜ või mõne muu 31. detsembril 2013 kõnealuse abi suhtes kohaldatava õigusakti alusel heaks kiitnud.
2. Komisjon võtab rahastamisvahendi alusel kaasrahastamise otsuste vastuvõtmisel arvesse kõiki meetmeid, mis on otsuse nr 574/2007/EÜ alusel vastu võetud enne 20. maid 2014 ja mis avaldavad finantsmõju kaasrahastamisega hõlmatud ajavahemikul.
3. Komisjoni poolt ajavahemikul 1. jaanuarist 2011 kuni 31. detsembrini 2014 heakskiidetud kaasrahastamiseks määratud summad, mille kohta ei ole komisjonile lõpparuande esitamise tähtajaks meetmete lõpetamiseks nõutavaid dokumente saadetud, vabastab komisjon automaatselt kulukohustustest 31. detsembriks 2017 ning alusetult makstud summad tuleb tagasi maksta.
4. Peatava toimega kohtumenetluste või halduskaebuste tõttu peatatud meetmetega seotud summasid ei võeta automaatselt vabastatud kulukohustuste summa arvutamisel arvesse.
5. Liikmesriigid esitavad komisjonile 30. juuniks 2015 hindamisaruande ajavahemikus 2011–2013 otsuse nr 574/2007/EÜ alusel kaasrahastatud meetmete tulemuste ja mõju kohta.
6. Otsuse nr 574/2007/EÜ alusel esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele 31. detsembriks 2015 ajavahemikku 2011–2013 käsitleva järeelhindamise aruande.

Artikkel 22

Läbivaatamine

Komisjoni ettepanekul vaatavad Euroopa Parlament ja nõukogu käesoleva määruse läbi hiljemalt 30. juuniks 2020.

*Artikkel 23***Jõustumine ja kohaldamine**

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2014.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja aluslepingute kohaselt liikmesriikides vahetult kohaldatav.

Strasbourg, 16. aprill 2014

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
D. KOURKOULAS

I LISA

Liikmesriikide riiklikes programmides aluseks võetavad summad (eurodes)

Liikmesriik / assotsieerunud riik	Miimum-summa	2010.–2012. a keskmise alusel jaotatud püsiumma	Protsent 2010.–2012. a, koos Horvaatiaga	Kogusumma
AT	5 000 000	9 162 727	0,828 %	14 162 727
BE	5 000 000	12 519 321	1,131 %	17 519 321
BG	5 000 000	35 366 130	3,196 %	40 366 130
CH	5 000 000	13 920 284	1,258 %	18 920 284
CY	15 000 000	19 507 030	1,763 %	34 507 030
CZ	5 000 000	9 381 484	0,848 %	14 381 484
DE	5 000 000	46 753 437	4,225 %	51 753 437
DK	5 000 000	5 322 133	0,481 %	10 322 133
EE	5 000 000	16 781 752	1,516 %	21 781 752
ES	5 000 000	190 366 875	17,201 %	195 366 875
FI	5 000 000	31 934 528	2,886 %	36 934 528
FR	5 000 000	79 999 342	7,229 %	84 999 342
GR	5 000 000	161 814 388	14,621 %	166 814 388
HR	4 285 714	31 324 057	2,830 %	35 609 771
HU	5 000 000	35 829 197	3,237 %	40 829 197
IE				
IS	5 000 000	326 980	0,030 %	5 326 980
IT	5 000 000	151 306 897	13,672 %	156 306 897
LI	5 000 000	0	0,000 %	5 000 000
LT	5 000 000	19 704 873	1,780 %	24 704 873
LU	5 000 000	400 129	0,036 %	5 400 129
LV	5 000 000	10 521 704	0,951 %	15 521 704
MT	15 000 000	38 098 597	3,442 %	53 098 597
NL	5 000 000	25 609 543	2,314 %	30 609 543
NO	5 000 000	9 317 819	0,842 %	14 317 819
PL	5 000 000	44 113 133	3,986 %	49 113 133
PT	5 000 000	13 900 023	1,256 %	18 900 023
RO	5 000 000	56 151 568	5,074 %	61 151 568

Liikmesriik / assotsieerunud riik	Miimum-summa	2010.–2012. a keskmise alusel jaotatud püsumma	Protsent 2010.–2012. a, koos Horvaatiaga	Kogusumma
SE	5 000 000	6 518 706	0,589 %	11 518 706
SI	5 000 000	25 669 103	2,319 %	30 669 103
SK	5 000 000	5 092 525	0,460 %	10 092 525
UK				
Kokku	169 285 714	1 106 714 286	100,00 %	1 276 000 000

*II LISA***Erimeetmete loetelu**

1. Viisaeeskirjades sätestatud koostööpõhimõtete kohaste konsulaarkoostöö mehhanismide loomine vähemalt kahe liikmesriigi vahel, et anda konsulaaresindustele mastaabisääst taotluste menetlemise ja viisade väljastamise osas, sealhulgas ühiste viisataotluskeskuste väljaarendamine.
 2. Transpordivahendite ja varustuse soetamine, mida peetakse vajalikuks võtta kasutusele Frontexi ühisoperatsioonide käigus ja mis antakse Frontexi käsutusse vastavalt määruse (EÜ) nr 2007/2004 artikli 7 lõike 5 teises ja kolmandas lõigus kehtestatud kriteeriumitele.
-

III LISA

Riiklike programmide tegevustoetuse eesmärgid

1. eesmärk: sellise poliitika väljatöötamise ja elluviimise edendamine, millega tagatakse igasuguse piirikontrolli puudumine mis tahes kodakondsusega isikute suhtes sisepiiride ületamisel ning isikute kontroll ja tõhus seire välispiiride ületamisel

- tegevus;
- personalikulud, sh koolitus;
- teeninduskulud, näiteks hooldus ja remont;
- seadmete ajakohastamine/asendamine;
- kinnisvara (kulum, uuendamine).

2. eesmärk: ühise viisapoliitika ja teisi lühiajalisi elamislubasid käsitleva poliitika väljatöötamise ja rakendamise, sealhulgas konsulaarkoostöö edendamine

- tegevus;
- personalikulud, sh koolitus;
- teeninduskulud, hooldus ja remont;
- seadmete ajakohastamine/asendamine;
- kinnisvara (kulum, uuendamine).

3. eesmärk: turvaliste IT-süsteemide, nende sideinfrastruktuuri ja üle liidu välispiiri kulgevate rändevoogude juhtimise, kaasa arvatud valve abivahendite paigaldamine ja kasutamine

- SISI, VISi ja kasutusele võetavate uute süsteemide operatiivjuhtimine;
 - personalikulud, sh koolitus;
 - teeninduskulud, näiteks hooldus ja remont;
 - sideinfrastruktuur ja julgeolekuküsimused ning andmekaitsega seotud küsimused;
 - seadmete ajakohastamine/asendamine;
 - turvaliste hoonete rentimine ja/või uuendamine.
-

IV LISA

Erieesmärkide hindamiseks kasutatavate ühiste näitajate loetelu

- a) Ühise viisapoliitika toetamine, et hõlbustada seaduslikku reisimist, tagada kolmandate riikide kodanike võrdne kohtlemine ja tõkestada ebaseaduslikku sisserännet

- i) Rahastamisvahendi toel välja töötatud konsulaarkoostöö meetmete arv

Määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 54 osutatud rakendamise aastaaruannete puhul jaotatakse see näitaja täiendavalt allkategoriateks, näiteks:

- ruumide jagamine,
- ühised viisataotluskeskused,
- esindused,
- muud.

- ii) Rahastamisvahendi toel ühise viisapoliitikaga seotud aspektide alase koolituse saanud töötajate arv ja koolituskursuste arv

- iii) Rahastamisvahendist toetatavate spetsialiseeritud ametikohtade arv kolmandates riikides

Määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 54 osutatud rakendamise aastaaruannete puhul jaotatakse see näitaja täiendavalt allkategoriateks, näiteks:

- sisserändeküsimustega tegelevad kontaktametnikud,
- muud.

- iv) Rahastamisvahendi toetusega välja arendatud või ajakohastatud konsulaaresinduste protsent ja arv võrreldes kõigi konsulaaresindustega

- b) Piirihalduse toetamine, sh liikmesriikidevahelise ning liikmesriikide ja Frontexi vahelise teabevahetuse abil, et tagada ühelt poolt välispiiride kaitse kõrge tase, sh ebaseadusliku sisserände tõkestamisega, ja teiselt poolt välispiiride sujuv ületamine kooskõlas Schengeni *acquis*'ga

- i) Rahastamisvahendi toel piirihaldusega seotud aspektide alase koolituse saanud töötajate arv ja koolituskursuste arv

- ii) Rahastamisvahendi toel välja töötatud või ajakohastatud piirikontrolli (kontroll ja valve) infrastruktuuri ja vahendite arv

Määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 54 osutatud rakendamise aastaaruannete puhul jaotatakse see näitaja täiendavalt allkategoriateks, näiteks:

- infrastruktuur,
- sõidukid (õhu-, maa- ja merepiirid),
- varustus,
- muud.

- iii) Rahastamisvahendi toetusel automaatse piirikontrolli väravate kaudu toimunud piiriületuste arv välispiiridel võrreldes piiriületuste koguarvuga
- iv) EUROSURi raames loodud/edasi arendatud riikliku piirivalve infrastruktuuride arv

Määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 54 osutatud rakendamise aastaaruannete puhul jaotatakse see näitaja täiendavalt allkategoriateks, näiteks:

- riiklikud koordineerimiskeskused,
- piirkondlikud koordineerimiskeskused,
- kohalikud koordineerimiskeskused,
- muud koordineerimiskeskused.

- v) Liikmesriikide poolt Euroopa olukorrapildi jaoks teatatud vahejuhtumite arv

Määruse (EL) nr 514/2014 artiklis 54 osutatud rakendamise aastaaruannete puhul jaotatakse see näitaja täiendavalt allkategoriateks, näiteks:

- ebaseaduslik sissetulek, sh vahejuhtumid, mis olid seotud ohuga rändajate elule,
 - piiriüleline kuritegevus,
 - kriisiolukorrad.
-